

Egyesületi ügyek

Az OMBKE választmányának 2005. március 29-i ülése

A választmány ülését Budapesten, az OMBKE Mikoviny tanácstermében tartotta az alábbi napirend szerint:

1. Az OMBKE 2004. évi gazdálkodási eredménye, előterjesztő *dr. Gagy Pálffy András* ügyvezető igazgató.
2. Az OMBKE 2005. évi gazdálkodási terve, *Kovacsics Árpád* főtitkár előterjesztésében.
3. Felkészülés a 94. Küldöttgyűlésre, a 93. Küldöttgyűlésen előterjesztett indítványok megvitatása. Előterjesztő: *Kovacsics Árpád* főtitkár.
4. A 94. küldöttgyűlésen adományozható kitüntetések keretszámai, *dr. Fazekas János*, az érembizottság elnöke előterjesztésében.
5. Egyebek.

A választmányi ülés határozatai

V. 1/2005 sz. határozat: A választmány elfogadta az OMBKE 2004. évi gazdálkodásáról szóló beszámolót.

V. 2/2005 sz. határozat: A választmány jóváhagyta az OMBKE 2005. évi gazdálkodási tervét és a gazdálkodás irányelveit.

V. 3/2005 sz. határozat: A választmány jóváhagyta az Érembizottság előterjesztését a 94. Küldöttgyűlésen adományozható kitüntetések keretszámaira.

PT

Az OMBKE választmányának 2005. április 22-i ülése

A választmányi ülés helyszíne a *Székesfehérvári Helyi Szervezet megalakulásának 50. évfordulója alkalmából* Székesfehérváron, az ALCOA-KÖFÉM Művelődési Ház volt. Az ülést *Petrusz Béla* alelnök vezette.

Az 1. napirendi pontban a 94. Küldöttgyűlésen átadandó kitüntetésekéről döntött a választmány, néhány kiegészítéssel elfogadva az Érembizottság előterjesztését.

A 2. napirendi pont a választmány 94. Küldöttgyűlésre készített beszámolója volt. Az előterjesztő *Kovacsics Árpád* főtitkár ismertette hogy a kiküldött anyaghoz két kiegészítő javaslat érkezett a rendezvények felsorolásához. *Puzs Ferenc* kifogásolta, hogy nem volt módja az előző Küldöttgyűlésen tett indítványainak szóbeli megindokolására a választmány előtt.

Az OMBKE 2004. évről szóló közhasznúsági jelentését a 3. napirendi pontban *dr. Gagy Pálffy András* ügyvezető igazgató terjesztette elő.

Az Egyebekben (4. napirendi pont):

Dr. Gagy Pálffy András tájékoztatást adott a Küldöttgyűlés előkészületeiről, majd *Ősz Árpád* kérdésére az NCA pályázatokon való részvételről számolt be.

Dr. Takács István, Katkó Károly és *Csaszlava Jenő* javaslatával kapcsolatos felvetésére reagálva *Petrusz Béla* nem tartotta célszerűnek a kitüntetésekkel kapcsolatban előre szigorú szabályokat alkotni. Szakosztályi egyeztetést javasolt.

Az 5. napirendi pontban az 50 éves székesfehérvári helyi szervezetre való ünnepi megemlékezés szerepelt.

A választmányi ülés határozatai:

V. 4/2005. sz. határozat: A választmány egyhangúlag jóváhagyta a 94. Küldöttgyűlésen kitüntetendő személyek névsorát.

V. 5/2005. sz. határozat: A választmány egyhangú határozattal elfogadta a 94. Küldöttgyűlés elé terjesztendő választmányi beszámolót.

V. 6/2005. sz. határozat: A választmány egyhangú határozattal elfogadta a 94. Küldöttgyűlés elé terjesztendő Közhasznúsági Jelentést.

A választmányi ülés jegyzőkönyve alapján PT

A Bányászati Szakosztály vezetőségi ülése

Az ülés 2005. április 13-án, Budapesten, az OMBKE Mikoviny termében, az előre meghirdetett napirendi pontok szerint került megtartásra.

A szakosztály elnöke, *dr. Havelda Tamás* az egyesületben az elmúlt vezetőségi ülés óta történt eseményekről adott tájékoztatást.

Az egyesület 2004. évi tevékenységéről, gazdálkodásáról az egyesület ügyvezetője, *dr. Gagy Pálffy András* adott tájékoztatást, amelyben kiemelte, hogy az egyesület az elmúlt évben is eredményesen működött, a kiadások a bevételekhez igazodva egyensúlyban voltak, az egyesület megőrizte likviditását. A Bányászati Szakosztály elmúlt évi tevékenységét *Huszár László*, a szakosztály titkára ismertette.

A 2005. évre vonatkozó egyesületi gazdálkodási terv, amelyet az egyesület ügyvezető igazgatója ismertetett, azt a célt tűzi ki, hogy hasonlóan az előző évhez, a költségek a bevételek alatt maradjanak. Mindezek a célkitűzések csak szigorú költséggazdálkodás mellett, az egyéni tagdíjak maradéktalan befizetésével (10,9 millió Ft), a jogi tagdíjak, támogatások tervezett mértékű megvalósulásával (19,8 millió Ft), valamint az egyéb bevételek (11,6 millió Ft) realizálásával érhetőek el.

Az egyesület és ezen belül a Szakosztály 2005. évi jelentősebb rendezvényeit tartalmazó összeállítás a jelenlévők között kiosztásra került.

„A magyar szilárdásvány bányászat emlékhelyei” témában a szakosztály helyi csoportjai közül a borsodi, valamint a nógrádi csoport adott át anyagot. *Ezúttal is felhívjuk a helyi csoportok figyelmét a korábban tett vállalásunk rövidesen lejáró határidejére.*

Az OMBKE 94. küldöttgyűlésének előkészületeiről szintén az egyesület ügyvezetője adott tájékoztatást, amelynek keretén belül kitért a kapcsolódó programokra, az utazás lehetőségére.

A küldöttgyűlésen adandó kitüntetésekre vonatkozóan a szakosztály-vezetőségi ülés – az elnökség előterjesztését megvitatta és kiegészítve – 1 tiszteleti tagra, 5 emlékéremre, 5 plaketre, valamint 5 oklevélre szóló javaslatot fogadott el.

A szakosztályvezetőség az egyesület tagjai sorába az alábbiakat felvette: *Kovács Gyula, Németh Kálmán* (Budapesti HSz.), *Sűrű Péter* (Borsodi HSz.), *Raduka Ferenc, Vöröskői Zsófia* (Dorogi HSz.).

Végül a helyi csoportok adtak tájékoztatást a területükön a közeljövőben esedékes programokról.

Huszár László emlékeztetője alapján PT

A nógrádi szervezet életéből

Szakestély Salgótarjánban

Az elmúlt években kialakult időpontban, november 12-én a Bányamúzeum könyvtártermében tartotta az OMBKE Nógrádi Szervezete a hagyományápoló szakestélyét. Sajnos a viszonylag kisméretű terem korlátozza a vendégek létszámát. Ennek ellenére a kisebb létszám nem csökkenti az ilyenkor szokásos jó hangulatot. Bevezetésként a vezetőségünk és

néhány tagtársunk egy koszorút helyezett el az acélgvári kultúrotthon (volt „Olvasó”) falán levő emléktáblánknál. Itt alakult meg ugyanis 1895-ben az OMBKE nógrádi szervezete.

Az OMBKE Nógrádi Szervezete 2005-ben is minden hó utolsó csütörtökén délután háromkor klubdélután rendez a Bányamúzeum könyvtártermében, ahová minden kollégát tisztelettel vár a vezetőség.

Koszorúzás Zemlinszky Rezső síremlékénél

A Múzeumi Baráti Kör, a Tájak-Korok nógrádi szervezete és az OMBKE nógrádi szervezete koszorút helyeztek el *Zemlinszky Rezső* síremlékénél.

Zemlinszky Rezső Selmechányán végzett bányamérnök, 1866-tól a Szent István Kőszénbánya Rt. első bányagazgatója volt. 1885. március 15-én hunyt el Budapesten. Az 1848-49-es forradalom és szabadságharc utolsó hónapjaiban Bem tábornok seregében tüzérhadnagyként részt vett a harcokban. A kettős évforduló utal a méltó megemlékezésre.

Vajda István

A Budapesti Helyi Szervezet életéből

Dr. Salamon Miklós előadása

2005. február 1-jén nagy érdeklődés előzte meg *dr. Salamon Miklósnak*, az MTA külső tagjának „Egyéni döntések szerepe egy idegenbe szakadt magyar bányamérnök útján” című előadását.

Salamon Miklós, aki évfolyamtárs feleségével végzése után (1956. május 2.) *dr. Zambó János* tanszékén kapott állást, de az év decemberében már két gyermekükkel (18 és 1 hónaposok) együtt egy kis észak-angliai városban (Washington) voltak. 30 diák (főként soproniak) és 5 oktató volt a Washington család, ma az US kormány által ápolt ősi kúriában elszállásolva, ahol „házigazdájuk” az Angol Szénbányászat (National Coal Board) volt.

Számunkra eddig ismeretlen volt, hogy milyen életük volt az 1956-ban Sopronból elment egyetemi hallgatóknak illetve bányamérnököknek, ezért néhány részletet közlök az előadásban elhangzott eseményekből:

1957 nyarán a diákoknak felvételi vizsgát kellett tenniük, akik már végeztek voltak, azoknak felajánlották, hogy felvételi nélkül beiratkozhatnak a második évre. A tanítás megkezdése után a bányamérnöki oklevéllel rendelkezők a szakmai színvonal miatt az egyetemet gyorsan elhagyták, és munkát vállaltak egy szénbányában fizikai munkásként. A bizonytalan munkahely készítette Salamon Miklóst, hogy pályázatot adjon be az egyetemre (amit elfogadtak), előbb MSc, majd később (1962) PhD fokozatot szerzett.

Az 1960. januári dél-afrikai bányaszerencsétlenség (437 bányász vesztette életét és senki nem menekült meg, miután 3,9 négyzetkilométeren összeomlottak a szénpillérek) miatt egy kutatói igazgatói állást hirdettek meg, amit Salamon nyert, és 1963-ban családjával Johanessburgba költözött. A kutatási tervét elfogadták (1966-ban már publikálta), és azóta is az általa javasolt módszert alkalmazzák Dél-Afrikában a szénpillérek tervezésére. A szénbányászati munkája mellett az aranybányászat kőzetmechanikai problémáival is foglalkozott. Az 1980-as években már az USA-ban egyetemi tanár és egy szakértői cég tulajdonosa. A soron következő éveket a később elhangzó előadásából ismerhetjük meg.

Elgondolkodtató előadásának befejező gondolata, mely szerint „a mérnök karrierjét a lehetőségek és az egyéni döntések egymásra hatása dönti el. Nyilvánvaló, hogy ha valakinek nem jön az útjába valamire való lehetőség, akkor nem fog elő-

re haladni. Viszont az is igaz, hogy nem számít, hány és milyen lehetőség kerül valaki útjába, ha nem veszi ezeket észre, vagy nem használja őket ki, akkor szintén nem fog előre haladni”.

A hallgatóság részéről több kérdés is felmerült, melyre szakszerű válaszokat kaptak.

Dr. Vajda György előadása

2005. március 1-jén zsűfólaság megtelt az OMBKE Miskolc terme *dr. Vajda György*, az MTA rendes tagja „Energiaellátás és globalizáció” című előadásának kezdetére.

A világkereskedelem legnagyobb tételét az energiahordozók teszik ki. Az egész Földet behálózó energiaszállító rendszerek integráló szerepet töltenek be. Az energiaszállításokat terhelő bizonytalanságok miatt világszerte az ellátásbiztonság lett az energiapolitika legfontosabb követelménye.

Az energiaellátás gazdasági szerepét nemcsak a kőolajár sokirányú hatása bizonyítja, hanem a nagy szervezetek befolyása is. A világ 500 legnagyobb vállalatának mintegy egyharmada működik az energetika területén, e hatalmas társaságok érdekeiket nemcsak a gazdaság, hanem a politika és közigazgatás területén is tudják érvényesíteni. A globalizáció hatására megindult a nagyok fúziója, és tevékenységük diverzifikálása is. Az államra hárul a vállalati kör túlzott befolyásának ellensúlyozása, ill. a társadalmi érdekek érvényesítése.

A magyar energiainport nagy aránya miatt az ellátásbiztonságnak megkülönböztetett jelentősége van. Az előadás összefoglalta az ellátásbiztonság fontosabb lehetőségeit. A globalizációnak része van az energiapiaci viszonyok kialakításában és a piaci verseny megvalósulásában.

A nagy érdeklődéssel fogadott előadás után több kérdés hangzott el, melyre minden esetben szakszerű válaszok hangzottak el.

A Baráberek című film bemutatója

2005. év elején *Somogyvári Imre* okl. bányamérnök, a pécsi körzet volt főmérnöke és vezetője ajánlotta fel, hogy fia, aki a VIDEANT Kft. főrendezője, szívesen bemutatja az általuk készített Baráberek című filmet. A felajánlást nagy köszönettel fogadtam, és 2005. április 5-én megtelt az OMBKE Miskolc terme a film vetítésének kezdetére. A „Nyelverterető bányászok” mecseki zsargon (Pécs 2000) szótárban az alábbi szöveg olvasható: „BARÁBER: de Baraber, feltáró, aknamélyítő vándor bányász”.

A filmet a VIDEANT Kft. (a cég 1997-ben alakult és egy produceri irodát, valamint egy digitális és multimédia stúdiót üzemeltet) készítette el. Az 50 percben bemutatott, hogy a recki rézbányát teljesen felszámolták, és elárasztották vízzel. Ez volt Magyarországon az utolsó bánya, ahol aknamélyítés folyt, így csak itt tudták az aknamélyítés jellegzetes eszközeit megőrizni.

Riport készült *Stancz Viktor* bányamérnökkel, aki a legöregebb aknamélyítő (sajnos a forgatások után váratlanul elhunyt). Megörökítették a volt aknamélyítőket, amint egy kiskocsmában beszélgettek a múlttól. Ott voltak Zobák akna bezárásánál és az azt követő szakestélyen Komlón, ahol *Somogyvári Imre*, a pécsi körzet volt főmérnöke és vezetője, *Nagy István* bányamérnök és *Várkonyi Nándor* bányatechnikus elevenítette fel az ötvenes évek történéseit, melyet számos archív filmanyaggal és fotókkal illusztráltak. A film a nagy hagyományú magyar aknamélyítésnek állított méltó, maradandó emléket.

A film megrendelhető DVD-n az alábbi címen: VIDEANT Kft. 7627 Pécs, Zsigmond u. 7., telefon: 72-516-725 vagy 20-931-3982 címen. Ára jelenleg 2500 forint.

Dr. Horn János

A Mátraaljai Szervezet életéből

Előadás a bauxitbányászatról Gyöngyösön

2005. március 8-án Gyöngyösön a Mátra Honvéd Kaszinóban az OMBKE Mátraaljai Szervezet Lignit Baráti Körének szervezésében *Podányi Tibor* okl. bányamérnök, a Bakenyi Bauxitbánya Kft. főtanácsosa Bauxitbányászatunk jelene és jövője címmel tartott nagy érdeklődést kiváltó előadást.

Bevezetőjében elmondta, hogy szívesen jött Gyöngyösre, hiszen az egyetemen a Mátraaljai Szénbányák ösztöndíjasa volt, mérnöki pályafutását pedig Recskén kezdte, majd röviden ismertette a magyar bauxitbányászat kezdeteit, fejlődését, a bauxit és a belőle készült timföld összetételét és felhasználási területeit. Elmondta, hogy Magyarországon az 1996-ban privatizált Bakenyi Bauxitbánya Kft. az egyetlen bauxittermelő.

A Gánton 1926-ban kezdődött bauxitbányászat során napjainkig 106,5 Mt bauxitot termeltek ki, ennek kétharmadát mélyműveléssel, egyharmadát külfejtéssel. Vetített képeken mutatta be a bauxit jellemző előfordulási helyeit, formáit, továbbá mindkét bányászati módszer technológiáját, gépeit és termelési, gazdasági mutatóit.

Korábban az európai és azon belül a magyar bauxitbányászat világ-jelentőségű volt. Hazánkban, az 1980-as években évi 3 Mt-át termeltek. A termelés súlypontja azonban már korábban a trópusi területekre tevődött át, és 1990 óta Magyarországon is csökkent. A jelenlegi és az elkövetkező évek termelése évi félmillió tonna körüli. A kimerült bányák pótlására azonban jelenleg is folytatnak bányanyitásokat, melyek közül a legjelentősebb a közel 2 Mrd Ft-os saját beruházással megvalósult Halimba-II DNY bánya, amely 2010-ig tud termelni.

A nagy tetszést aratott előadást a hallgatóság örömmel tapsolta meg, és az előadással kapcsolatban kérdéseket tettek fel: *Rózsa Kálmán, Sankovics László, Csizmadia Lajos, Karacs Imre, Pribula Nándor, Lavricz József, dr. Szabó Imre.*

Gyöngyösiek a Salgótarjáni Bányamúzeumban

2005. április 12-én az OMBKE Mátraaljai Szervezet Lignit Baráti Körének tagjai a Mátrai Erőmű Rt. támogatásával látogatást tettek a Salgótarjáni Bányamúzeumban. *Vajda István* múzeumigazgató üdvözölt bennünket, bemutatta munkatársait: *Liptai Pétert* és *Józsa Sándort*, a helyi szervezet elnökeit, *Szabó Ferenc, Soľymár András* és *Cene Géza* titkárokat, valamint *Gajdár Vencel* tárlatvezetőt.

Vajda István elmondta, hogy a salgótarjáni medencében a bányászkodás 1848-ban kezdődött, és 1868-tól 1993-ig folyt az üzemszerű termelés. 1964-ben az éves termelés 3 844 000 t, a létszám a 33 aknaüzemben 12 468 fő volt.

1965. április 30-án nyitották meg a régi József lejtősakna helyén a bányászati múzeumot. Megemlítette, hogy *Pothornik József* és *Zsuffa Miklós* vezérigazgatók lelkes támogatói voltak a föld alatti múzeum megvalósításának.

A múzeum bejárata előtt láthattuk a klopacskát, a haranglábát a kis haranggal. A régi lejtősakna 50 m hosszú szakaszát tárószerűen képezték ki, betonidomok biztosítással, az ereszke trapéz szelvényű, majd a föld alatti istálló a „bányalovakkal” a légvágat, a kamra-pillér fejtés, elővájás, frontfejtés a korabeli gépekkel maradandó élményt nyújtott mindannyiunknak. Mind a bányabeli múzeum, mind a múzeum udvarán kiállított gépek, berendezések visszaidézték fiatalkori emlékeinket.

A nógrádi bányászat bemutatása után a vendéglátók az egyesületi életéről, a kohászokkal közös szervezetről és a nyugdíjas évekről adtak tájékoztatást. *Józsa Sándor, Vajda István, Liptai Péter* mondták el közös élményeiket, megvalósításra váró terveiket. A Lignit Baráti Kör részéről *Hamza Jenő, Varga József* és *dr. Szabó Imre* ismertették a Mátraaljai Szervezet munkáját, terveit.

Liptai Péter elnök javaslatára és vezetésével megnéztük a somoskői várat és a bazalt „kiömlést”.

A Salgótarjáni Bányászati Múzeum vezetőinek e sorok írója mondott köszönetet a szíves fogadtatásért és a bemutatás során szerzett maradandó élményekért.

Dr. Szabó Imre

Megemlékezés a nyirádi bauxitbányászatról

Az OMBKE Tapolcai Helyi Szervezete 2005. április 25-én, Tapolcán, a Városi (volt Bauxit) Művelődési Központ klubhelyiségében szakmai előadást szervezett. *Orbán Tibor*, a Bakenyi Bauxitbánya Kft. nyugalmazott műszaki igazgatója számos adattal, vetített táblázatokkal és képekkel, de személyes emlékekkel is fűszerezve tekintett vissza Magyarországon egyik legjelentősebb bauxit előfordulásának bányászatára.

Bevezetőjében *Orbán Tibor* megemlékezett arról, hogy a nyirádi terület bányászatában nagy jelentőségű és mind gazdaságilag, mind technikailag korszakalkotó aktív vízvédelem 1964-ben – alig több mint 40 éve – kezdődött, és 1990-ben, 15 éve fejeződött be. Az idei év az OMBKE helyi szervezete szempontjából is jubileumi, hiszen a nyirádi, halimbai bauxitbányások is alapító tagjai voltak az 50 éve, 1955-ben alakult Közép-dunántúli Csoportnak.

A nyirádi bauxitbányászat 1938-2003 között 23,3 Mt jó minőségű bauxitot termelt ki – ebből 16,6 Mt-át 1964-1990 között, az aktív vízvédelem időszakában. Olyan új technológiákat dolgoztak ki és alkalmaztak itt, ami méltán tette Európá-hírűvé a magyar bauxitbányászatot. A legjelentősebb ebben a gumikerekes rakodó-szállító gépekkel megvalósított „szintomlasztásos” kamra-pillér fejtés, az ehhez kapcsolódó gumikerekes személy- és segédanyag szállítás, a jövesztőgépes vágathajtás, – és természetesen maga az aktív víznívó-süllyesztés volt a hozzá kapcsolódó nagytérű vízkivételi kutak fúrásával, a vízemelés vezérlő rendszerével és a regionális ivóvízhálózat. Az adatok között az előadó bemutatta, hogy 1964 és 1990 között a vízemelés költsége oly mértékben megnőtt, hogy az a környezetvédelmi-politikai döntés nélkül is annak befejezését hozta volna.

Az előadás után a megjelentek közül sokan egészítették ki saját emlékeikkel az elmondottakat.

PT

A IX. Bányászati Szakigazgatási Konferencia Balatonyörökön

A *Bányavállalkozók Országos Egyesülete (BOE)*, az *Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület (OMBKE)* *tapolcai helyi szervezete*, a *Magyar Bányászati Szövetség (MBSZ)* és a *Bakonyi Bauxitbánya Kft.* szervezésében, 2005. május 4-5-én, immár kilencedik alkalommal került sor Balatonyörökön a Bányászati Szakigazgatási konferencia megrendezésére. A már komoly hagyományokkal bíró rendezvényen a bányavállalkozások képviselői, a tervezők és a bányászattal foglalkozó hatósági kollégák vettek részt.

A rendezvényt a Hotel Panoráma nagytermében *dr. Fazekas János*, a MAL Rt. bauxitstratégiai igazgatója, az OMBKE elnöke nyitotta meg, köszöntve a közel 200 résztvevőt.

A megnyitó után *dr. Esztó Péter* elnök (Magyar Bányászati Hivatal) tartott előadást a bányatörvény és végrehajtási rendeletének változásai címmel. Az előadás által érintett témakörök: a bányatörvény 2005. február 12-én hatályba lépett módosításai, a bányatörvény végrehajtási rendeletének tervezett változásai, Tájérendezési Alap Céltámogatás (TAC), MBH Tájérendezési Program Irodája, Natura 2000, autópálya-építés és a cél-kitermelőhelyek, a Magyar Geológiai Szolgálat által kiadott ásványi nyersanyag „átminősítések” kritikája, a bányavállalkozó és az ingatlanulajdonos kapcsolata.

Dr. Esztó Péter előadását tartja

Haraszthy László helyettes államtitkár (Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium) *Natura 2000* c. előadásában hallhatunk arról, hogy a Natura 2000 területek 2004. októberében hatályba léptetett kormányrendeletben történt kijelölése EU-hoz történő csatlakozásunk feltétele volt. A különleges madárvédelmi területekre és a különleges természet-megőrzési területekre vonatkozó rendelet szerint a Natura 2000 terület céljainak elérését nem veszélyeztető vagy nem sértő tevékenység korlátozás nélkül folytatható. A Természetvédelmi Hivatal és a Magyar Bányászati Hivatal között megállapodás született e területek és a már meglévő bányatelkek kapcsolatáról.

Dr. Zoltay Ákos ügyvezető főtiszt (Magyar Bányászati Szövetség): *A bányászat célkitűzései a Nemzeti Fejlesztési Tervben*. A legnagyobb bányászati munkáltatói érdekképviselő főtiktára előadásában kiemelte, hogy az Európai Unió ásványvagyon stratégiájához való kapcsolódás fontos feladat.

Kling István igazgató (Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség): *Új szervezet, új feladatok, az EU-csatlakozásból adódó jogszabályi változások*. Az előadás keretében bemutatásra került a 2005. január 1-jén az ország területén felállt 12 új szervezet, a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatóságokból összevont „zöldhatóság”. *Kling István* szólt a környezetvédelmi szakma által kezdeményezett deregulációról is, mely a bányászati engedélyeztetési folyamatot is egyszerűsítheti.

Dr. Kerek Ferenc bányakapitány (Pécsi Bányakapitány-ság): *Bányahatósági eljárások az új jogszabályi változások tükrében* c. előadásában részletesen megismerhettük a jogszabályi változásokat követően meghatározott új hatósági eljárás rendszerét a kutatási jogadományozástól kezdve a bányabezárásig.

Horányi István ügyvezető igazgató (KÓKA Kő- és Kavicsbányászati Kft.): *Az ingatlanulajdonosok (kezelők, használók) és a bányászat a bányavállalkozások oldaláról*. Az előadó a korábban már írásban vitára közzétett javaslatai alapján ismertette az előadás címében megjelölt témát, kérdéseket tett fel és adott javaslatokat is.

Dr. Izsó István bányakapitány (Miskolci Bányakapitány-ság): *Az ingatlanulajdonosok (kezelők, használók) és a bányászat a hatóság oldaláról*. *Dr. Izsó István* az előző előadásban felvetett kérdésekre válaszolva kiemelte, hogy szerinte ez a kapcsolatrendszer jogi értelemben nem befolyásolható.

Dr. Bárczay András vezérigazgató-helyettes, cégvezető (Allianz Hungária Biztosító Rt.): *Bányavállalkozások biztosítéki lehetőségei*. Az előadó részletesen elemezte az előre nem látható eseményekkel kapcsolatos biztosítási garanciát.

Balogh László igazgató (Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság): *Természetvédelem, tájvédelem, bányászat*. Az előadás bemutatta a Nemzeti Park illetékességi területéhez tartozó bányászat és tájrendezés pozitív és negatív oldalát. Külön szólt a tőzgebányászat korlátozásáról.

Ördögné Olajos Edit főmunkatárs (MOL Rt., Kutatás-Termelés Divízió): *Környezeti állapotfelmérések, kárenyhítések tapasztalatai a magyar olajbányászat területén, jogalkalmazási tapasztalatok, problémák, javaslatok*. Konkrét esetek alapján nyerhettünk képet a bányászat engedélyezési folyamatának egyre hosszabb időigényéről és növekvő bonyolultságáról.

A vacsorát követően a vonyarcvashegyi fúvózenekar szórakoztatta a résztvevőket, majd a selmeci hagyományok alapján tartott szakestély zárta az első nap programját. A rendezvény második napján a következő előadások hangzottak el:

Dr. Mattingné dr. Perger Gyöngyi főosztályvezető (Veszprém megyei Közigazgatási Hivatal): *Az ügyfél jogai és kötelezettségei a közigazgatási hatósági eljárás új szabályozásában*. A nagy érdeklődéssel várt előadásában a főosztályvezető asszony bemutatta a 2005. november 1-jén hatályba lépő új szabályozás, a

közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) ügyfeleket érintő előírásait: az ügyfél jogai és kötelezettségei, a szakhatóságok szerepe, a hatósági határozat és végzés, az új jogintézmények: hatósági közvetítő, újrafelvételi kérelem, hatósági szerződés stb.

Szántó András ügyvezető (Floraqua Kft.): *Engedélyeztetési esettanulmány*. Egy külfejtés engedélyezése során mutatott rá az előadó az erdőtörvénnyel kapcsolatos alkotmányossági aggályokra.

Palicz András, tanácsadó (MOL Rt. Kutatás-Termelés Divízió): *A hatósági engedélyek beszerzésének rögzös útjai*. Az első konferencia megrendezése óta „örök” téma, a helyzet azonban sajnos egyre rosszabbodik, ugyanis vannak olyan engedélyezési eljárások, amelyek több évig is eltartanak.

Ezt követően konzultációs kérdéseket tettek fel a bányavállalkozások képviselői a hatóságok jelen levő képviselőinek. Itt felmerült az autópálya építések kapcsán az ún. cél-kitermelőhelyek és a bányák kapcsolatrendszere, az ásványvagyongazdálkodási jogszabály hiánya, a bányák számának kérdésköre. Szó esett az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvényt kiváló közigazgatási törvény (Ket.) követelményrendszeréről is.

A konzultáció után *dr. Katona Gábor* miniszteri biztos (Gazdasági és Közlekedési Minisztérium) zárszavával ért véget a konferencia, melyben értékelte a konferenciát, és megköszönte a résztvevők aktivitását. Reményét fejezte ki, hogy ez a hagyomány tovább folytatódik, és jövőre is megrendezésre kerül a konferencia.

Az utóbbi bányászati szakigazgatási konferenciák létszámához képest lényegesen nagyobb számban vettünk részt a rendezvényen, sajnos azonban a hatósági résztvevők száma a korábbiakhoz képest viszont kevesebb volt. Miután a konferencia egyik feladata az, hogy a bányavállalkozások képviselői és a tervezők találkozhassanak, eszmét cserélhessenek a hatóságok képviselőivel, meg kell keresnünk annak módját, hogy jövőre hogyan tudjuk a hatósági résztvevők számát növelni.

A rendezvénynek helyet adó szálloda alkalmazottai, élükön *Bangó László* igazgatóval ismét mindent megtettek azért, hogy jól érezhesse magát minden résztvevő. A rendezvény szervezését és sikeres lebonyolítását a már nagy gyakorlattal rendelkező csapat – *dr. Fazekas János, Károly Ferenc, dr. Pataki Attila, Podányi Tibor, Podányi Tiborné, Szirányi Zoltán, Varga Gusztáv* – mellett a Bányavállalkozók Országos Egyesületének képviselői – *Kozma Sándor, dr. Ihász Lajos, Szántó András, Horváthné Kozma Orsolya, Kovács Béla* – végezték.

Külföldi Hírek

Rézérc bánya újraindítása

A Robinson rézérc bánya újraindítása kiváló példája a jó időzítésnek egy olyan iparágban, melyet nagymértékben befolyásol a piac ingadozása. 1999-ben, mikor az akkor 3 éves, 480 millió dolláros bányát akkori tulajdonosa, a BHP Copper bezárta a réz ára 0,64 USD/lb-re (1422 USD/t) esett, az aranyé pedig a 261 USD/oz (9200 USD/kg) értéken volt. 2004 áprilisában, mikor a Quadra lezárta a bánya megvásárlási folyamatát – mintegy 16 M USD áron –, a réz 1,2 USD/lb-n állt, és mikor ez az írás a nyomdába került, a réz 1,5 USD/lb fölött volt, az arany pedig 430 USD/oz körül.

Mivel az újraindított bánya csak októberben lépett termelésbe, 2004-ben már nem profitált jelentős értéket a fémárak növekedéséből, de kiváló pozícióban van, hogy 2005-ben komoly nyereséget érjen el. A következő 10 évben évi 74000 t réznek és 1600 kg aranyak megfelelő mennyiségű szinport kívánnak értékesíteni.

Engineering and Mining Journal 2005. március PT

Autópálya alagutak Csehországban

A cseh-német határon épülő 2 km hosszú *Pannenska alagút* a Prága-Drezda autópálya része. Az alagút valójában egymástól 21 m-re lévő alagútpár a két forgalmi irány számára. Az alagutak kétsávosak, szakaszonként 1-1 szervíz sávval, 9 összekötő-menekülő alagúttal. A kitérésű szelvény 75, vagy 120 m², a végleges közlekedési szelvény a kétsávos részekén 57 m² lesz. Az alagutak mindkét indítási pontjáról 150-150 m-es 24,5 m² szelvényű kutatóvágatokat hajtottak ki, hogy a felszín közeli lazább rétegek biztosításának megtervezéséhez kellő ismereteket szerezzenek.

Az alagutak megkívánt kihajtási sebessége 150 m/hó, ehhez 300 ember dolgozik négy műszakban az ún. Új Osztrák Módszerrel (a felső ív kihajtását folyamatosan követő alsó pad kihajtása).

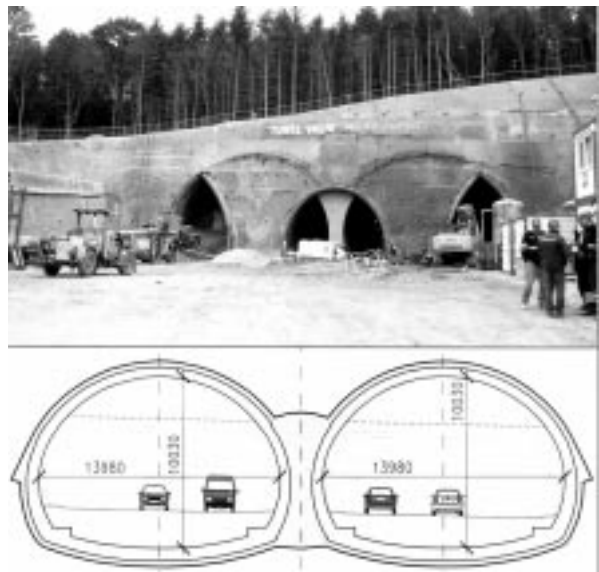
A 380 m hosszú *Válik alagút* a Prága-Pilzen-Nürnberg autópályán épül. Az alagútpár mindkét ága háromsávos. Különlegesség, hogy a felszíni tulajdonviszonyok miatt gyakorla-

tilag közvetlenül egymás mellé kell azokat építeni. Ezt egy közép-alagút kihajtásával és benne vasbeton tartópillér beépítésével valósítják meg, amelyik gyakorlatilag mindkét végleges alagút része lesz.

Mind a Pannenska, mind a Válik alagútnál *Atlas-Copco* fűrő- és horgonyzó kocsikat használnak. Közvetlenül a kitérés után horgonyokat építenek be, majd acélráccsal és lőtt betonnal biztosítják a szelvényt. Ezen „bányászati” biztosításon belülre kerül majd az alagút végleges falazata. A gyengébb kőzetekben azonnal teherbíró Swellex horgonyokat építenek be, a keményebb kőzetekben betonozott horgonyokat alkalmaznak. Néhány tört zónában hosszú kábelhorgonyzással erősítik a rétegeket, illetve a tervezett kitérésű szelvény fölött előtűzés-szerűen beépített 18 m hosszúságú csőhorgonyokkal képeznek ki védő „ernyőt” a főtében. Mindezek célja, hogy a legkisebb kőzetmozgásokat is megelőzzék.

Mining & Construction 2005/1.

PT

A Válik alagút

„Tóni kristály”

Beszélgetés Kovács Józseffel, a Dorogi Szénmedence bányászemlékeinek és hagyományainak egyik lelkes ápolójával.

Kovács József
a csolnoki Bányászmuzeumban

– *Hogyan került a dorogi József Attila Művelődési Házba, a Dorogi Közművelődési Kht.-hoz?*

– 1994 elején megszűnt a Dorogi Szénbányák Vállalat, ahol addig a Bányász Szakszervezeti Szövetség alelnöke és a TB ügyek intézője

voltam. Hárman kerültünk át a bányától a művelődési házba: *Wágner Ferenc*, *Nádasi Lászlóné* gazdasági vezető és én, aki a nyugdíjba menő *Katona Nándor* (addig az igazgató) feladatait vettem át. Ekkor még hozzánk tartozott a csolnoki, a sárisápi, az annavölgyi és a tokodaltárai Bányász Művelődési Ház is. Ezeket az értékeket akkor meg kellett menteni (az akkori önkormányzatok ingyen sem tartottak rájuk igényt). *Wágner Ferenc*, mint a Dorogi Szénmedence Kultúrájáért Alapítvány (DSZKA) elnöke következetes és kitartó munkájával ez sikerült is, és évekig irányította az intézményhálózatot.

– *Mi lett ezekkel az intézményekkel később?*

– A dorogi szénbányászat megszűnésével elapadtak az anyagi források, az önkormányzatoktól is csak minimális támogatást kaptunk és lassan ellehetetlenült a működésünk. A házak 2005-re jelképes összegekért átkerültek az önkormányzatokhoz. Ezek a pénzek teremtették meg a DSZKA további működési feltételeit, amely így folytatni tudja a szénmedencében a bányász hagyományokat őrző-támogató munkáját.

– *De térjünk a lényegre: hogyan született meg a Tóni kristály?*

– Mikor átkerültünk a művelődési házba, a portán dolgozott *Papp Béla*, aki ásványok gyűjtésével foglalkozik. Főleg gipszkristályokat gyűjt, de sok egyéb ásványt, kövületet is talált már. A teljes gyűjtemény – melynek legnagyobb részét a Dorogi Szénmedencében fellelt gipszkristályok alkotják – 15550 darabot tesz ki! Addig csak töredéke volt látható, a többi ládába volt csomagolva. Úgy véltem, ezt meg kell mutatni a világnak, és régi baráti, munkatársi kapcsolataim segítségével a dorogi Bányász Emlékház egy termében létrehoztuk a kiállítást. Meglepetéssel tapasztaltam, hogy e nemes cél érdekében milyen sokan segítenek az udvar, a kerítés felújításában, a belső meszelésben, a vitrinek, tárlók elkészítésében. Az elhanyagolt emlékházat egy év alatt teljesen rendbe hoztuk, és az 1996. évi Bányásznapon ünnepélyesen átadtuk a nagyközönségnek. 1997-ben *Papp Béla* Pro Urbe-díjat kapott a gyűjteményéért. Később megszűntették az emlékházban a gondnoki lakást – ekkor már *Solecki Szilárd* volt az igazgató – és itt

került bemutatásra az egész gyűjtemény. Ennek rendezésekor fedeztem fel egy gyönyörű, majd négy kilogrammos gipszkristályt, és kértem *Papp Bélát* – aki ebbe azonnal beleegyezett –, hogy nevezzük el *Schalkhammer Antal*, a BDSZ egykori vezetőjének, a bányászok „Tónijának” emlékére Tóni kristálynak.

– *Hol találta a gyűjtő ezt a különleges gipszkristályt?*

– Mogyorósbányán, a Szarkás hegy aljában került elő, sok kisebb kristállyal együtt, 1985-ben.

– *Mi lesz a sorsa?*

– *Gonda Gyuri* barátom kőfaragó mester, ő készített egy szép talapzatot kararai fehér márványból. Ezen van elhelyezve a kristály, és a Bányász Szakszervezet, illetve a DSZKA irodájában van kiállítva, s emlékezteti az arra járókat *Schalkhammer Antalra*.

– *Ezen kívül mit tettél még a bányász hagyományok megőrzéséért?*

– Az ötletem alapján a Polgármesteri Hivatal megrendelésére készített *Kolonics Péter* művész, tanár egy nagyméretű Dorog látképet a 2000. évi országzászló átadására. Az én kezdeményezésemre és irányításommal jött létre a csolnoki Bányászmuzeum, ahol szinte az utolsó pillanatban megmentett relikviák láthatók, valamint a csolnoki képzőművészeti kiállítások, ahol látható a már elhunyt *Árvai Ferenc* „nekem” festett Szt. Borbála alkotása.

– *Mi van még a tarsolyodban?*

– A Csolnoki Bányász Klub – Bányászati és Ásványgyűjtemény első vezetőségi ülésén 2001-ben javasoltam, hogy 2006-ra elkészüljön Csolnokon egy bányász emlékmű a Dorogi Szénmedencében 1781-ben kezdődött bányászkodás 225 éves évfordulójára. Ebben támogatásukról biztosított *dr. Tittmann János* országgyűlési képviselőnk, Dorog polgármestere, *Wágner Ferenc*, a BDSZ és a DSZKA elnöke, *Matyók László*, az OMBKE helyi vezetője, és természetesen a csolnoki képviselő-testület is. *Fleischmann Dezső* Bányász Klub vezető kollégámmal mindent elkövetünk ezen évforduló méltó megünnepléséért. Az eddigi tapasztalatok alapján úgy látom, igen sok támogatónk lesz ez ügyben is. 2003-ban javasoltam egy kiadvány létrehozását a Dorogi Szénmedence Bányász Emlékei, Emlékhelyei címmel. Az ötlet megvalósítása a DSZKA gondozásában már megkezdődött, és nagy örömmre szolgál, hogy úgy tűnik, a 225 éves évfordulóra el is készül.

A beszélgetést feljegyezte Pados József

A BKL Bányászat 2004. évi nívódíjasai

A BKL Bányászat szerkesztőbizottsága évenként hagyományosan nívódíjat ítél oda a bizottság által legjobbnak tartott üzemi témájú, nem üzemi témájú ill. 35 év alatti szerző által írt cikknek. A hazai bányászatban bekövetkezett változások a lapunkban is tükröződtek – kevesebb terjedelemben, kevesebb szakcikk jelenik meg, a kategória határok elmosódnak –, ezért a szerkesztőbizottság 2004-ben a kategóriák eltörlése mellett döntött.

A szerkesztőbizottság tagjainak szavazata alapján a 2004-ben megjelent cikkek közül az alábbiak nyertek Nívódíjat:

Dr. Kovács Ferenc: *A primer energiahordozók aránya a villamosenergia termelésben*

Takács Miklós – Vigh Tamás: *Az úrkúti mangánérc termelési rendszere*

Dr. Kovács Ferenc

Takács Miklós

Vigh Tamás

A díjak átadására ünnepélyes keretek között, a június 9-ei szerkesztőbizottsági ülésen került sor. *Podányi Tibor* felelős szerkesztő ugyanezen az ülésen értékelte a lapban megjelent tudósításokat, híreket is. A legtöbb tudósítást küldték: *dr. Horn János, Bogdán Kálmán, dr. Szabó Imre, Vajda István.*

Nívódíjas cikkíróinknak és szorgalmas tudósítóinknak ezúton is gratulálunk, köszönjük értékes munkájukat!

BKL Bányászat Szerkesztőbizottság

Köszöntjük Tagtársainkat születésnapjukon!

Monos Rudolf okl. bányamérnök május 12-én töltötte be 75-ik életévét.

Rovó János okl. bányamérnök május 21-én töltötte be 85-ik életévét.

Dr. Simon Kálmán okl. bányamérnök május 21-én töltötte be 85-ik életévét.

Németh Mihály okl. bányamérnök május 24-én töltötte be 80-ik életévét.

Dr. Kárpát József okl. földmérő mérnök május 24-én töltötte be 75-ik életévét.

Fórray József építőipari technikus június 1-jén töltötte be 75-ik életévét.

Skobrák Ferenc okl. bányamérnök június 2-án töltötte be 80-ik életévét.

Schäffer Vince bányagazdasági üzemmérnök június 13-án töltötte be 70-ik életévét.

Wéber Vilmos bányagazdasági üzemmérnök június 16-án töltötte be 75-ik életévét.

Láng József okl. gépészmérnök június 19-én töltötte be 75-ik életévét.

Zakó László bányatechnikus június 25-én töltötte be 80-ik életévét.

Hisztay Kálmán okl. bányagépész mérnök július 1-jén tölti be 75-ik életévét.

Rózsa Kálmán okl. közgazdász július 1-jén tölti be 75-ik életévét.

Csepregi Mária okl. bányamérnök július 3-án tölti be 75-ik életévét.

Vajda István vegyész üzemmérnök július 4-én tölti be 70-ik életévét.

Rauch Ferenc aknász július 8-án tölti be 80-ik életévét.

Koleszár Gyula okl. bányamérnök július 17-én tölti be 75-ik életévét.

Iván Lajos okl. bányagépész mérnök július 17-én tölti be 70-ik életévét.

Szemán István bányatechnikus július 28-án tölti be 85-ik életévét.

Ezúton gratulálunk tisztelt Tagtársainknak, kívánunk még sok boldog születésnapot, jó egészséget és jó szerencsét!

Monos Rudolf

Rovó János

Dr. Simon Kálmán

Németh Mihály

Dr. Kárpát József

Forray József

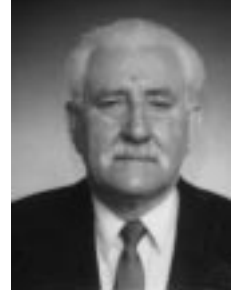
Skobrák Ferenc

Schäffer Vince

Wéber Vilmos

Láng József

Zakó László

Hisztay Kálmán

Rózsa Kálmán

Csepregi Mária

Vajda István

Rauch Ferenc

Koleszár Gyula

Iván Lajos

Szemán István

Személyi hírek

Kövesi Tibor okl. bányamérnököt, az OMBKE nógrádi szervezetének tagját 2004. november 19-én Salgótarjánban ismét a Nógrád megyei Mérnöki Kamra elnökévé választották. Tagtársunk már 1992-től kezdve a megyei Mérnök Egyesület elnöke volt, a kamarai törvény megjelenése (1996) óta pedig most harmadszor kapott bizalmat, újabb négy esztendőre.

Gratulálunk!

Vajda István

Hazai hírek

Nem kelt el a Bánhidai Erőmű

A Vértesi Erőmű Rt. (VÉRT) 2005. április 8-ai közgyűléséről kiadott sajtóközlemény beszámol arról is, hogy 2005. március 30-án a Vértes Energia Befektető Kft. értesítette a VÉRT-t, hogy eláll a Bánhidai Erőmű megvásárlásától, ahol korábbi szándéka szerint egy kombinált ciklusú gázbázisú erőmű építését tervezte.

A korábbi közgyűlés határozata szerint amennyiben a Vértes Energia Befektető Kft.-vel nem jön létre a szerződés, a VÉRT nyilvános pályázat útján értékesíti a Bánhidai Erőművet.

Dr. Horn János

Megújuló energiaforrások

Nemcsak Magyarországon, hanem Németországban is igen komoly feladatot jelent, hogy az energiatermelésben teljesítsék a kyotói-egyezményben vállaltakat. Németországban a jelenleg 8 %-nyi megújuló erőforrásokból történő áramtermelést 2010-re 12,5 %-ra kell emelni. Ennek a célnak az elérése érdekében fontos szerepet szánunk a geotermikus energiának is.

Ez a kérdés hazánkban is igen nagy érdeklődésre számít, amit bizonyít, hogy több mint száz szakember vett részt a Német-Magyar Ipari és Kereskedelmi Kamara által 2005. április 19-én szervezett „Geotermikus energia” című konferencián, melynek levezető elnöke *dr. Dieter Kreikenbaum* úr, a Német Ipari és Kereskedelmi Kamarák Szövetség vezető energiapolitikai referense volt.

A konferencián szinkrontolmácsolás mellett az alábbi előadások hangzottak el német szakemberek előadásában:

- Megújuló energiák Németországból: innováció, áramellátási biztonság és klímavédelem
- A geotermia fejlődése az elmúlt években
- Az unterhachingi projekt gazdasági, törvényi és megvalósíthatósági tapasztalatai, valamint az engedélyezési eljárások bemutatása
- Német vállalatok technológiai prezentációi

Két magyar előadás is elhangzott (a Magyar Geotermális Egyesület tevékenységének bemutatása, valamint a termálvíz kertészeti felhasználása).

A konferencia befejezésekor közölték, hogy az előadások anyaga a www.duink.hu honlapon lesznek olvashatók.

Dr. Horn János

Szén-dioxid kibocsátás kvótakiosztási terve

Az év elejétől érvényes kvótakiosztási terv szerint az évente hazánkban felhasználható mintegy 29 millió szén-dioxid kibocsátási egységből 20 millió egységgel az energiaágazat társaságai részesülnek. A vas- és acél-, illetve a cementgyártás mintegy 3-3 millió egységgel, a kőolaj-finomítás 1,2 millió egységgel, a mész- és a kerámiaipar pedig hozzávetőleg félmillió egységgel gazdálkodhat. (Egy kibocsátási egység egy tonna szén-dioxidnak felel meg.) Így a közeljövőben mintegy 170 hazai energetikai, illetve vas-, acél-, üveg-, kerámia-, mész és cementipari cég veheti át az engedélyét, amely 268 létesítmény működésére vonatkozik majd.

(Népszava, 2005. 03. 23., p. 9)

Dr. Horn János

111 éves a „Jó szerencsét” köszöntés

2005. április 7-én zsúfolásig megtelt a várpalotai „Jó szerencsét” Művelődési Központ nagyterme a „Jó szerencsét” köszöntés elfogadásának 111. évfordulója alkalmából rendezett ünnepségen. A centenáriumon a BDSZ és az OMBKE emlékülést tartott, és azóta minden évben emlékülésre kerül sor Várpalotán.

A Bányász- és a Kohászhimnusz elhangzása után *Paul Judit*, a várpalotai *Faller Jenő* szakközépiskola diákjának szavalata után *Sárvári Zsuzsa* igazgató asszony köszöntötte a megjelenteket, majd *dr. Horn János*, a BDSZ elnöki főtanácsadója megemlékezett a köszöntés elfogadásáról és a korábbi években megtartott emlékülésekről.

A 12. alkalommal megtartott emlékülésen *dr. Hegedüs Miklós*, a Gazdaságkutató Intézet ügyvezető igazgatója „Gazdasági növekedésünk és az energiaszektor kilátásai” és *Kovácsics Árpád*, a Bakonyi Bauxit Kft. vezérigazgatója „A magyarországi bauxit-bányászkodás helyzete” címen tartottak nagy érdeklődéssel kísért előadásokat.

Az emlékülés keretében *Leszkovszki Tibor*, Várpalota polgármestere leplezte le azt a 160x520 cm-es, *id. Szabó István* szobrászművész által fából készített „Bányász életképek” című reliefet, ami korábban a Veszprémi Szénbányák Vállalat központját díszítette.

Ezt követően a jelenlévők az aulában lévő „Jó szerencsét” emléktábla elé vonultak, ahol *Hámori István Péter*, a BDSZ alelnöke mondott ünnepi beszédet, majd a Bányász himnusz harangjáték hangjai mellett a BDSZ (*Székel Jenő, Torma Lajos*), az OMBKE (*dr. Havelda Tamás, Huszár László*), a Művelődési Központ (*Sárvári Zsuzsa, Hargittai László*), a soproni Központi Bányászati Múzeum (*Horváth József, Hermann György*) és a Honvédség és Társadalom Baráti Kör (*Séra Zoltán*) helyezték el a megemlékezés koszorúit.

Az ünnepség állófogadással zárult, melyen a pohárköszöntőt Leszkovszki Tibor tartotta.

A résztvevők, akik kézhez kapták *Burján Andor* okl. bányamérnök, a Magyar Filatélia tudományos tagja által erre az alkalomra tervezett és készített „emlékbélyeget”, az alábbi szavakkal búcsúztak egymástól: Találkozunk a 112. évi ünnepségen.

Dr. Horn János

VI. Energiapolitikai Fórum

A Magyar Tudományos Akadémián 2005. április 12-én rendezte meg az Energiapolitika 2000 Társulat, a Biomassza Erőművek Egyesülése és a Lévai András Energetikai Alapítvány a VI. Energiapolitikai fórumot „BIOMASSZA – HAZAI ENERGIAFORRÁS” címen.

Dr. Csom Gyula elnök (MTA Energetikai Bizottság) megnyitója után *dr. Járosi Márton*, az Energiapolitika 2000 Társulat elnöke „Az életminőséget javító magyar energiapolitika alapjai” címen tartott előadást, amely olvasható a társulat honlapján (www.enpol2000.hu). Előadásának fő gondolata az volt, hogy az energiaprivatizáció, az energialiberalizáció és az EU csatlakozás miatt az új nemzeti energiapolitika (stratégia) sürgető feladattá vált, és a magyar energiapolitika alapjait egy általános energiátörvényben kell összefoglalni.

Dr. Petz Emő, az MTA Lévai András Energetikai Alapítvány elnöke „A Lévai örökség – energiaerdők víziója” című előadásában szemléltető ábrákon mutatta be az IEA 2030-ig kitekintő prognózisait és az erre épülő magyar lehetőségeket. Előadásában meghirdette a „Biomassza Nemzeti Célprogram” indítását.

Somosi László, a Biomassza Erőművek Egyesülése elnöke (a PANNONPOWER HOLDING Rt. elnök-vezérigazgatója) „Biomassza erőművek a befektetők szemével” című előadásában bemutatta a borsodi, a bakonyi és a pécsi erőművek részvételével megalakult egyesülést, mely 2004 decemberében a korszerű, környezettudatos technológiák iránt elkötelezett, az energetikai vállalatok gazdálkodásuk eredményességének előmozdítására, valamint szakmai érdekeik egységes képviseletére alakult meg. Előadásában szólt a PANNONPOWER HOLDING Rt. eddigi eredményeiről és arról, hogy 2007. évi befejezéssel mind a soproni, mind a pécsi egyetemeken biotechnikai kutatások folynak, melyek összege az egymilliárd forintot eléri.

Németh Frigyes, a Bakonyi Erőmű Rt. vezérigazgatója „Biomassza tüzelés a Bakonyi Erőműben” című előadásában bemutatta az 1 Mrd Ft beruházással átalakított erőmű eredményeit. A mintegy 233 kt biomasszát (fát) 2004-ben 21 beszállítótól vásárolták, a termelt villamos energia mennyisége 208 GWh volt. A fa mellett az erőműben import szénrel tüzelnek. A környezetvédelmi paraméterek igen kedvezően alakultak, és az üzemviteli tapasztalatok is minden várakozást felülmúltak.

Vécsi György, az AES Borsodi Energetikai Kft. ügyvezető igazgatója „A Borsodi Erőmű átállítása biomassza tüzelésre” című előadásában bemutatta a holland kormány támogatásá-

val is megvalósított fejlesztést és a villamosenergia-termeléshez felhasznált energiafű és az energetikai célra Olaszországban nemesített nyárfák termelési lehetőségeit. Az erőmű átalakított kazánjainak biomassza felvevő kapacitása 400 kt/év, amely mintegy 330 GWh megújuló villamosenergia-termelésnek felel meg, de ez a szám – további kazánok átalakításával – tovább bővíthető.

Ezt követően még további három szakmai előadás hangzott el a biomassza-bázisú energiatermelés mezőgazdasági háttéréről. Az energia ültetvények nemzetgazdasági, térségfejlesztési, mezőgazdasági, környezetvédelmi és foglalkoztatáspolitikai előnyökkel járnak.

Dr. Horn János

Él a kyotói egyezmény

Életbe lépett a még 1997-ben kötött kyotói egyezmény, amely a dokumentumot aláíró 130 országot arra kötelezi, hogy az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását az 1990-es szinthez képest 2010-ig átlagosan 5%-kal csökkentsék.

A Figyelő című hetilapban (2005. február 24. – március 2. p. 7) *Óri István*, a KVM államtitkára úgy nyilatkozott, hogy az egyezmény hivatalos életbe lépése hazánkban semmilyen tekintetben nem teremt új helyzetet, mivel az EU önmagára nézve már eddig is érvényesnek tekintette a hét éve vállalt kötelezettségeket. Miután hazánk ma is a kyotói kvóta alatt bocsát ki üvegházhatást okozó gázokat, a fennmaradó részt értékesítheti a kialakuló piacon. Az unióban az első vásárlói szándék ez év végén jelentkezhet, így az árakat ma még csak találgatni lehet. A kormány arra számít, hogy az össz-kvóta 2,5 %-áért jövőre 1 Mrd Ft-ot kaphat. Az együttes végrehajtás is kedvező lehet Magyarországnak, a kvótájuk felett kibocsátó országok ugyanis egy itteni beruházással olcsóbban csökkenthetik az emissziójukat, mintha otthon költenének ugyanerre a célra.

Dr. Horn János

Nívódíjat kapott a salgótarjáni bányamúzeum

Az észak-magyarországi Regionális Bizottság 2003-ban alapította a „Régió turizmusáért nívódíjat”, mellyel az volt a célja, hogy elismerje a régiókn kiváló szakembereinek munkáját, erőt és támogatást adjon további tevékenységükhöz.

Az Észak-Magyarország Turizmusáért Nívódíj 2005. évi díjazottainak egyike a Nógrád Megyei Múzeum Szervezet Bányászati Kiállítóhely. A tárlatvezető közösség *Vajda István, Szabó Ferenc, Józsa Pál, Gajdár Vencel*, akik évről évre lelkiismeretesen, szakszerűen végzik munkájukat. Elsősorban az Ő odaadó munkájuknak köszönhető, hogy a Bányamúzeum a megye egyik kiemelt turisztikai célpontja.

Vajda István

Miniszteri „kapunyitó” a bányamúzeumban

Dr. Bozóki András, a Nemzeti Kulturális Örökség minisztere 2005. február 24-én avatta fel a felújított salgótarjáni Bányamúzeumot. A bányaudvarban megtartott ünnepséget a helyi OMBKE „bányász-kohász” amatőr dalköre régi bányászdalokat énekelve tette színesebbé. A dalokat a kohász „Akkord” szalonzenekar kísérte. A kultúra eszközeivel is lehet a vidékért tenni, mondta a miniszter az átadást követő sajtótájékoztatón.

Az első hazai föld alatti kiállítóhelyet a megyei múzeumi szervezet, illetve a fenntartó megyei önkormányzat sikeres

pályázatára kapott 28 M Ft támogatással felújították, illetve korszerűsítették. A hozzá kapcsolódó területen pedig látogatóbarát emlék- és pihenőparkot alakítottak ki.

A föld alatti bányatérsgben hiteles műszaki és élmény-szerű elemek segítségével bővült a bemutató terület, erősítve azt a látogatói élményt, hogy valóságos, ma is élő munkahelyet jár be. Az életszerűséget fény- és hangjelekkel, a szénfalak mellett a restaurált és működővé tett bányagépekkel érik el. A munkahelyeken szintén valóságos „bányamunkások” dolgoznak: a vékony telepi fejtésben fekvő réselést végző bányász mellett térdelve lapátol a csillás, a maróhengeres frontfejtésben dolgozó és lapátoló bányamunkás látható, az elővájásban fűrógéppel robbantást készít elő egy másik bányász. A Hidasi-féle rakodó mellett pedig a gépkezelőként dolgozó bányamunkásnő alakjával találkozhat a látogató. A kamrafejtésben a légkalapáccsal dolgozik, az önjáró biztosító pajzsnál pedig a gépet kezeli egy-egy vājár, a zompnál (vízgyűjtőnél) éppen falatozik a szivattyúór.

2004 őszén nagy veszteség érte a bányát, hiszen a múzeum büszkesége, a „Zsuzsi” ló beteg lett. Az elmúlt évtizedek során a magas páratartalom kikezdte a bőrét. Fájdó szívvel „elküldtük” az örök vadászmezőkre. A beruházásból lehetőség nyílt két új ló beszerzésére, „keresztelőjüket”, a múzeumi kollektíva kérésére *dr. Bozókai András* végezte el. A két ló a „Deres” és „Szellő” nevet kapta. A miniszter úr a bányajárás közben igen nagy érdeklődést mutatott a bányászok munkája iránt, rendkívül nagyra értékelte ezt a kemény szakmát. Az ünnepség kedves színfoltja volt bányamesteri „előléptetése”.

Az ünnepi megnyitón résztvevő *Dóra Ottó*, a megyei közgyűlés elnöke és *dr. Kovács Anna*, a Megyei Múzeum igazgatónője jelezte, hogy az Alfa-program keretében ez évben is pályázni fognak, hogy az elkezdett munkálatokat tovább tudjuk folytatni.

Vajda István

Bányász hagyományörzők Tatabányán

Az ezredforduló után Magyarországon is eljutottunk oda, hogy a mélyművelésű bányászok, a szénkaták, a Liász és Eocén programok már csak nosztalgia. Beszélgetésekben, mint emlékképek jönnek elő egy idősödő generációban, akik részesei voltak a nagy megmérettetésnek.

Ahhoz, hogy a szakmakultúra az érzelmi töltést is magában hordozó hagyatékát megőrizze, történetét, hagyományait át kell adja az új generációknak. Ehhez a feladathoz a szakmát és történelmét ismerő lelkes emberek kellene. A Tatabányai medence 110 esztendő bányászok emlékeiből Tatabányán a hagyományörzés megvalósulni látszik. Létrejött Közép-Európa első szabadtéri bányászati skanzenje.

Működik a több mint 100 esztendő szimfonikus zenekar és az 50 esztendő Bányász Néptánc Együttes.

Szent Borbála napján az önkormányzat ünnepi közgyűlésen emlékezik meg a várost teremtő bányászokról. Azokról a polgárokról, alapítványokról, szervezetekről, akik sokat tesznek a bányász hagyományok fennmaradásáért.

Az egyik ilyen szervezet az 1995-ben nyugdíjas bányamérnökökből, aknászokból, technikusokból alakult ROZMARINGOS BÁNYÁSZ EGYLET. Célul tűzte ki a hagyományok őrzését, átadását. Az ismert és felkutatott régi bányászdalok közkinccsé tételét. A dalok egy része a bányászati akadémiához köthető, amiket a diákság az idősebb nemzedékektől megtanulva vitt magával a bányavárosokba. Más részük a bányával kapcsolatos környezetben született. Énekelték hagyományos bányász „szakestélyeken” és egyéb társas összejöveteleken. A dalokból a szakmáson túl megismerhetjük a bányászok elemekkel és sorssal való küzdelmét, de munka utáni jókedvét is.

2005. márciusában elkészült egy multimédiás CD *Útján e világnak* címmel. Ezen a ROZMARINGOS BÁNYÁSZ EGYLET előadásában hallható hanganyag, amely átfogó képet nyújt kedves dalainkról, abban reménykedve, hogy azokat a ma még létező bányásztársadalmon túl a következő nemzedékek is megőrzik és továbbadják!

Mokánszki Béla

XIII. Magyar Innovációs Nagydíj

2005. április 1-jén a Parlament Kongresszusi Termében ünnepélyes keretek között adták át a 2004. évi innovációs díjakat. A díjátadón részt vett *Mádl Ferenc* köztársasági elnök is. A megnyitó előadást *Závodszy Péter* akadémikus, a Magyar Innovációs Alapítvány elnöke tartotta.

Dr. Kóka János gazdasági és közlekedési miniszter értékelte a beadott pályázatokat, és az ország versenyképességének fontos eszközének tekinti az innovációt.

Az energiaiparhoz tartozó innovációs díjat – melyet *Somosi László* elnök-vezérigazgató vett át – a „Megújuló energiaforrások alapuló energia-termelése” c. pályázatával a PAN-POWER HOLDING Rt. és a PANNONGREEN Kft. nyerte.

Dr. Horn János

Gyászjelentés

Dr. Pazgyera Pál okl. bányamérnök, életének 84. évében, 2004. február 2-án, Dorogon elhunyt.

Gácsi Varga János okl. villamosmérnök, életének 69. évében, 2004. május 14-én, Budapesten elhunyt.

Nemes Sándor okl. gépészmérnök, életének 72. évében, 2004 decemberében, Tatabányán elhunyt.

Törőcsik István okl. bányamérnök, életének 75. évében, 2005. május 1-jén, Salgótarjánban elhunyt.

Dr. Moldovai Viktor okl. közgazdász, életének 85. évében, 2005. május 5-én, Budapesten elhunyt.

Doma István okl. bányamérnök, életének 58. évében, 2005. május 15-én, Miskolcon elhunyt.

László Imre okl. bányagépészmérnök, 71 éves korában, 2005. május 17-én, Várpalotán elhunyt.

Eck Ferenc okl. bányagépész mérnök, életének 68. évében, 2005. áprilisban, Tatabányán elhunyt.

(Tagtársaink életútjáról későbbi lapszámunkban fogunk megemlékezni.)

Dr. Orosz Elemér (1929–2004)

Megrendülten, fájó szívvel vettük tudomásul, hogy 2004. december 15-én, 75. évét alighogy betöltve, váratlanul elhunyt *dr. Orosz Elemér* aranyokleveles bányamérnök.

1929. november 19-én született a Nógrád megyei Maconkán (ma Nagybátony) bányászdinasztia gyermekeként. Általános iskoláit is itt kezdte, majd a gimnáziumot Salgótarjánban végezte. 1948-ban iratkozott be a soproni Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Bánya-, Kohó- és Erdőmérnöki Karának bányamérnöki tagozatára, ahol 1952-ben szerzett bányamérnöki oklevelet.

A végzést követően 1952-55-ig az *Egyetem Bányagéptani Tanszékén* tanársegédként tevékenykedett. Az itt szerzett nevelői, tudományos munkavégzési tapasztalatok alapvetően meghatározták jellemét, munkastílusát, kapcsolatteremtő készségét.

1955-ben a *Közép-dunántúli Szénbányászati Tröszt* biztonságtechnikai csoportjához, majd innen rövid dudari tartózkodás után a *Pusztavámi Bányaiüzemhez* került aknavezetőnek. 1961-ben *Balinka I. bányaiüzemhez* helyezik, ugyancsak aknavezetőnek, 1967-től felelős műszaki vezető főmérnökké nevezték ki. Ezekben az években futott fel Balinka I. akna a teljes termelési kapacitására. Közben, 1967-ben megvédte a „Centrális szellőztetésű bányaiüzem problémáinak megoldása segédszellőztetőkkel” című doktori disszertációját. 1981-ben a *Veszprémi Szénbányák Biztonságtechnikai Főosztály* vezetőjének nevezték ki, ahol vezetése alatt számos, a munkavégzés biztonságát elősegítő biztonságtechnikai, üzemi munkahelyi szabályozás és előírás, üzembiztonsági, működési kezelési utasítás született.

Eredményes munkája elismeréseként többszörös *Kiváló Dolgozó*, *Kiváló Munkáért* kitüntetésben és a *Bányászati Szolgálati Érdemérem* bronz, ezüst, arany, gyémánt fokozataiban részesült. 1987-ben kapta meg a *Munka Érdemrend* arany fokozatát.

Mint a Vezérigazgatóság megbecsült és elismert szakembere 1989-ben ment nyugdíjba. Aktivitását, a közösséghez tartozás igényét azonban sohasem adta fel. Részt vett az OMBKE helyi szervezetének munkájában, tagja volt a BDSZ Nyugdíjas Alapszervezetének, a Nyugdíjas Bányász Klubnak. Rendezvényeken, kirándulásokon, taggyűléseken, szakmai előadásokon elmaradhatatlan aktív jelenlévő volt.

Dr. Orosz Elemértől 2004. december 22-én a család, a volt évfolyamtársak, a volt munkatársak és kollégák, az OMBKE helyi szervezete, BDSZ Országos Elnöksége és Nyugdíjas Intéző Bizottsága nevében Makrai László vett végső búcsút, és mondott utolsó „Jó szerencsét!”

Bolyky Zoltán

Csipe Imre (1946–2004)

Mély megrendüléssel értesültünk róla, hogy *Csipe Imre* okleveles gépészmérnök 58 éves korában 2004. december 11-én, Gyöngyösön váratlanul elhunyt. 1946. december 2-án Jászfákóhalmán született sokgyermekes családban. 1965-ben érettségizett a szolnoki gépipari technikumban. Egyetemi tanulmányait a Nehézipari Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Karán végezte, 1970-ben kapott gépjármű-technológusi diplomát.

1970-től a 2003. évi nyugdíjazásáig a *Mátraaljai Szénbányák*, illetve ennek jogutódja, a *Mátrai Erőmű Részvénytársaság* dolgozója volt. Szakmai munkássága – egy rövid kitérőt leszámítva – a visontai külfejtéses bányászathoz kötődik. Itt kezdett dolgozni gyakornokként, majd üzemmérnökként. 1971-től a *Szállítási és Szolgáltató Üzem* műhelyvezető, üzemvezető-helyettes, majd a *Végveszem* főmérnöke volt. 1976 januárjától segédgépés főmérnök, ezt követően mechanikai szakági főmérnök, technikai főmérnök, 1985 és 1987 között anyagosztály-vezető, majd gépészeti főmérnök lett. 1989-1991 között a petőfibányai *Gépüzem* igazgatója, majd a *Visontai Bányászati Üzem* igazgató helyettese volt. 1992-től az erőmű-bánya integrációig, 1993. március 31-ig a vállalat gyöngyösi központjában dolgozott. Az integrációt követően rövid ideig irodavezető, 1994-től nyugdíjazásáig a karbantartás-előkészítési osztály vezetői munkakörében tevékenykedett.

Kiváló felkészültségű, szakmai ismereteit, tudását a napi munkában kamatoztatni tudó kollégánkat veszítettük el. Munkáját magas színvonalú szervezőkészség, rendszerszemlélet és embercentrikus gondolkodás jellemezte. A visontai külfejtés gépi berendezéseivel kapcsolódó fejlesztések fűződnek nevéhez. Utolsó nagyjelentőségű munkája a külfejtési nagyberendezések „retrofit” programjának megtervezése és kivitelezésének koordinálása, irányítása volt 1998 és 2003 között. Gépészmérnök létére igazi bányász volt. Munkatársai tisztelték kimagasló szakmai tudása, tetteikészsége és nem utolsó sorban kiváló emberi tulajdonságai miatt. Munkája elismeréseként számtalan *vállalati, társasági, miniszeri és kormánykitüntetés*et kapott.

Magánéletében családszerető, a környezetében élők problémáin is segíteni akaró és tudó ember volt.

Temetése 2004. december 17-én volt a gyöngyösi felsővárosi temetőben. A pályatársak nevében *Breuer János*, a *Mátrai Erőmű Részvénytársaság* vezetői és dolgozói nevében pedig *Derekas Barnabás* búcsúztatta korán elhunyt, mindenki által szeretett és tisztelt kollégánkat.

Dovrtel Gusztáv

Forintos Ottó (1920–2005)

2005. március 1-jén Petőfibányán elhunyt *Forintos Ottó*, a *Mátraaljai Szénbányák* nyugalmazott gépészeti vezetője.

1920. január 8-án született Tatabányán, itt végezte elemi iskoláit és a 4 polgárit. 1935-1940-ig a GANZ-MÁVAG-nál villamosipari tanuló, 1940-1945-ig katona volt. 1945-1949-ig gép- és villamosipari szakközépiskolába járt.

Pályáját a tatabányai szénbányászatban kezdte, majd 1949 végén kerül Petőfibányára a *Mátravidéki Szénbányászati Tröszt* Petőfi-altáró bányáüzemébe. Nevéhez fűződik a Petőfi-altáróban – az országban elsőként – megvalósított 1000 mm és 800 mm széles gumiszalagok beépítése, üzemeltetése. A korszerű szállítóberendezések mellett nagy figyelmet szentelt a fejtési, fronti „kaparó”-berendezések szerelésének, üzemeltetésének is. 1950-ben létesítették Petőfi-altáróban a központi diszpécserrendszert, amelyik az első között volt a magyar szénbányászatban, és amelynek szerelését, beüzemelését vezette. Munkássága idején szívesen foglalkozott a fiatalokkal, nemzedékek gépészeti, villamos szakembereit nevelte. Jó kapcsolatot tudott teremteni a bányaművelési szakemberekkel.

Az Országos Magyar Bányászati Kohászati Egyesületnek 1953-tól volt tagja. A Gyöngyösön működő *Lignit Baráti Körnek* alapító tagja. Munkáját számos vállalati, szakszervezeti kitüntetéssel ismerték el.

Temetése 2005. március 8-án Petőfibányán volt, az evangélikus egyház szertartása szerint. A *Lignit Baráti Kör* képviselőjében Perlaki János ny. főbányamester vett részt a temetésen.

Utolsó Jó szerencsét!

Dr. Szabó Imre

Külföldi Hírek

Növekvő teherautó eladások

A WME információi szerint 2004-ben több mint megduplázódott a 90 t-nál nagyobb külfejtési teherautók eladása. Ez is jól mutatja, hogy a bányáipar világszerte fellendülőben van. A közel 500-as darabszámmal különösen sok nagy teherautót adtak el az ausztrál-ázsiai térségben. Bár Kína maga csak néhányat vásárolt, a kínai szén- és vasigények növekedése jelentősen növelte az ausztrál vásárlásokat.

A 2004. évi eladások megoszlása:

Régió szerint	%	Ásvány szerint	%
Ausztrália-Ázsia	44	szén	43
Észak-Amerika	22	réz	15
Latin-Amerika	17	arany	16
Európa, Afrika, Közel-Kelet	17	vas	14
		egyéb	12

World Mining Equipment 2005. március

PT

Világrekorder aknák

A dél-afrikai *South Deep* vegyes vállalat (Western Areas és Placer Dome) Johannesburgtól 45 km-re megépítette a világ legmélyebb ikerakna párját. Mindkét akna 9 m belső átmérőjű, monolitbeton biztosítású, a szállító akna 2991,5 m, a légakna 2759 m mély. Az aknák a világ egyik legnagyobb – 1576 t fém aranyat tartalmazó – aranylelőhelyének közvetlen elérhetőségét biztosítják.

A szállító akna kapacitása 235 kt/hónap, az aknaszállító gépek sebessége 18 m/s. Az új aknákkal a munkahelyek elérése 10 percre rövidül, míg korábban a Déli Összetett Aknán (több egymás utáni vakakna) keresztül a bányászok közlekedési ideje majdnem 3 óra volt. A 2600-3000 m-es mélységben a közet hőmérséklet 50 °C fölötti* ezért 760 kg/sec (kb. 45000 m³/p) 6 °C-ra lehűtött levegőt nyomnak le a bányába a külszínről.

100 éves a fúrókalapács

A fúrás-robbantás, mint a kemény kőzetek jövesztési módja az 1800-as évek óta egyre nagyobb teret hódított, és ezen a területen ma is uralkodó technológia. A kemény kőzetek fúrásának gépesítése az 1860-as években kezdődött, Európában a Franciaország-Olaszország közötti – és ezzel egyidőben Amerikában a *Hoosac* alagút kihajtásának megoldására. A sűrített levegős szerszámok (fúrókalapácsok, szegecselők) készítésében kezdetben az amerikai gyártók voltak sikeresebbek. A korai gyártók egyesülésével jött létre az Ingersoll-Rand 1905-ben.

A mai egyik legnagyobb fúrókalapács gyártó, az Atlas-Copco ugyanebben az évben hozta ki az első sűrített levegős berendezését, amely már a dugattyú által elfordított huzagolt rúd segítségével oldotta meg a fúrórudazat forgatását. A következő évektől a fejlesztés fő iránya a könnyű, kézben tartható fúrókalapács volt. Az első évek Cyclop és Rex típusait az 1930-as években felváltotta az RH sorozat, melyhez az évtized

Az új aknákkal az aranytermelést a jelenlegi 14 t/év-ről 22,5 t/év-re tervezik növelni. A fejtési mód gumikerekes gépekkel végzett tömedékes kamrafejtés, ill. talppásza fejtés.

Engineering and Mining Journal 2005. március PT

* Megjegyzés: A recski mélyszerinti bányában 1100 m-es mélységben lévő -900-as szintjén az eredeti közet hőmérséklet 52 °C volt. PT

Csökken a halálos balesetek száma az USA-ban

Az MSHA (Bányabiztonsági és Egészségügyi Szervezet) jelentése szerint 2004-ben 53 halálos bányabaleset volt az Egyesült Államokban. Ez új minimum rekordot jelent (a megelőző három évben a halálos balesetek száma 56, 67, ill. 72 volt). 37 halálos baleset volt a külszínen és 16 a föld alatt. A vezető baleseti ok (16 haláleset) a járművek voltak, 10 eset egyéb gépekkel volt kapcsolatos, föld alatti omlásban pedig hárman vesztették életüket szemben a 2003-bani kettővel.

Engineering and Mining Journal 2005. jan.-febr. PT

3 millió munkaóra baleset nélkül

A Kennecott Utah Réz *Bingham-Canyon* bányája új mérőföldkőhöz érkezett a bányabiztonság területén. 2003. január 6-a óta a bányában és a területén dolgozó alvállalkozók több mint 700 dolgozója 696 napot – összesen 3 millió munkaórát – dolgozott heti 7 napos folyamatos munkarendben, munkaidő kíséssel járó baleset nélkül.

Ted Himebaugh igazgató szerint ez az eredmény a világ legnagyobb külfejtésében és az ércelőkészítőműben dolgozók kimagasló munkavédelmi oktatásának és személyes motivációjának köszönhető. „Az a célunk, hogy továbbfejlesszük ezt a biztonságtechnikai kultúrát, ahol valamennyi dolgozó aktívan ügyel a többiek biztonságára is, és további egymillió balesetmentes órát érjünk el.” – mondta.

Engineering and Mining Journal 2005. jan.-febr. PT

végétől már sűrített levegős fúró támasz is csatlakozott, megalakítva ezzel a fúrás munkájának ún. *svéd módszerét*, mely világszerte elterjedt. Ezek a típusok, ill. továbbfejlesztett változataik még ma is nagyon népszerűek.

Az 1950-es évektől előbb a külfejtésekben, majd a földalatti bányaszatban, alagúthajtásban is elterjedtek a sínnyelű, gumikerekes vagy lánctalpas fúrókocsi, mind nagyobb súlyú és teljesítményű fúrókalapácsokkal.

A teljesítmény fokozására az 1970-es évekre kifejlesztették a hidraulikus fúrókalapácsokat (pl. Atlas-Copco COP-1038, 1973), és a méretek növekedése mellett egyre nőtt az ütési energia és az ütésszám is. A legújabb COP 3038 ütésszáma 102/perc! Mindehhez megfelelő szintű hidraulikus és elektronikus vezérlés – és az ezeket az energiákat elviselni és továbbadni tudó rudazatok és fúrókoronák kifejlesztése, továbbá mind modernebb, automatizált, távvezérelhető fúrókocsi társultak.

Mining & Construction 2005/1. Atlas-Copco 1873-1973 PT

